

Savonlinnan kaupunki
Kaavoituspalvelut
Olavinkatu 27
57130 Savonlinna

Savonlinnan kaupunki
Saap. 9/11/2018
DN:o 460/51/519/2018

Nälkälinnanmäki-Seura ry:n palaute
Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvitysraportista
(nähtävillä 11.10.2018 – 12.11.2018)

Kansallispuisto vesien ympäröimässä saarikaupungissa on sinänsä kiehtova ajatus. Nälkälinnanmäki-Seura ry (= yhdistys tästä eteenpäin) suhtautuu kuitenkin varauksellisesti Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston alueen rajaukseen Olavintorin ympäristön osalta (s. 30).

Kun Savonlinnan kansallisesta kaupunkipuistosta keskusteltiin ensimmäisen kerran yleisötilaisuudessa marraskuussa 2011, silloinen suunnittelija Henni Seppänen esitti omana kantanaan (vastauksena yleisön kysymykseen), että myös rajauksen ulkopuolelle jätetty Nälkälinnanmäki kuuluisi historiansa takia kaupunkipuistoon.

1870- luvulla perustettu Nälkälinnan puisto on kaupungin ensimmäinen julkinen puisto. 1800-luvun lopussa mäelle rakennettiin Constantin Kiseleffin suunnittelema koristeellinen puinen näkötorni. Vuonna 1964 näkötornin tilalle Nälkälinnan puistoon kohosi arkkitehtien Maija Suurlan ja Kaisa Harjanteen suunnittelema puiston luonteeseen soveltuva kirjastorakennus. Puisto määrättiin säilytettäväksi luonnontilaisena. Rakennusoikeus rajattiin 1500 kerrosneliömetriin. Korvaukseksi puiston pienenemisestä Linnankadun eteläpuolelle kaavoitettiin ranta-alueita puistoksi.

Keväällä 2017 sai lainvoiman kaava, jossa entisen kirjastorakennuksen paikalle mäelle saa rakentaa kolmikerroksisia lomaosaketaloja 3300 kerrosneliömetrin verran, paikoitusalueen ja kulkuyhteydet. Tilaa on varattu myös 20 kerrosneliömetrin suuruiselle talusrakennukselle. Myynnissä olevan tontin ulkopuolelle jäävä kapea kaistale mäen jyrkkää pohjoisrinnettä on kaavassa merkitty puistoalueeksi.

Kaupunkipuiston perustamisselvitysraportissa kyseinen kapea jyrkänne esitellään harhaanjohtavasti nimellä Nälkälinnanmäen puisto (s. 30). Yhdistyksen mielestä ei kuitenkaan voida puhua enää puistosta sen jälkeen, kun lehtikuuset ja vaahterat on kaadettu, matala kirjastorakennus purettu, sen paikalle rakennettu kolmikerroksinen rakennuskompleksi, sivulle paikoitusalue ja eteläpuolelle kadunpätkä. Samalla suurin osa mäestä on muuttunut yksityisalueeksi.

Nälkälinnanmäen lomaosakekaavasta on käyty vääntöä vuodesta 2009 lähtien. Vuonna 2012 yhdistys esitti Etelä-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle Nälkälinnan puiston ja kirjastorakennuksen suojelua. ELY-keskus totesi, että suojelun edellytykset ovat olemassa, mutta hylkäsi hakemuksen sillä perusteella, että kaavoitus oli vielä kesken ja että kaavoitetulla alueella suojelumerkintä asemakaavassa oli ensisijainen suojelukeino. Seuranneessa kaavoitus- ja valitusprosessissa sekä Museovirasto että ELY-keskus esittivät johdonmukaisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirjastorakennuksen suojelua asemakaavassa. Näin ei kuitenkaan tapahtunut.

Tällä hetkellä valtuustossa saattaa kuitenkin olla puiston ja kirjastorakennuksen säilyttävään kaavamuutokseen poliittista valmiutta.

Syyskuussa 2018 Savonlinnan keskustapuolueen valtuustoryhmä jätti aloitteen ympärivuotisen taidemuseon perustamiseksi Nälkälinnanmäen entiseen kirjastorakennukseen. Kuukauden kuluttua aloitteen luovuttamisesta kaupunki toi teknisen lautakuntaan esityksen Nälkälinnanmäen kirjastorakennuksen ylläpidon lakkauttamisesta. Esitys ylläpidon lopettamisesta torjuttiin äänestyspäätöksellä, mutta esitykseen sisältyvän virkamiesten ennakkopäätöksen perusteella vuokralaiset on ilmeisesti irtisanottu..

Kaupunkipuiston perustamisselvitysraportissa luetellaan suojellut rakennukset (s. 16 – 18) ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat rakennukset (s. 18 – 19). Jälkimmäisestä luettelosta puuttuvat Olavintorin varrella sijaitsevat Hulikan ja Solmun puutalot, jotka on molemmat vuoden 2010 inventoinnissa todettu maisemallisesti arvokkaiksi. Luettelosta puuttuu myös Nälkälinnanmäen kirjastotalo, totesihan Savonlinnan kaupunki yhdistyksen suojeluhakemuksesta 18.2.2013 antamassaan kielteisessä lausunnossa, että ”kirjastotaloon liittyy enemmän kaupunkikuvallisia arvoja”.

Suojelemattomia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia (Nälkälinnanmäen entinen kirjastotalo) tai suojelemattomia historiallisesti arvokkaita rakennuksia (yli 100-vuotias Solmun talo) tai rakennushistoriallisesti arvokkaita rakennuksia yli (150-vuotias Hulikan talo) raportissa ei mainita.

Hulikan ja Solmun talojen tontille on hyväksytty asemakaava, jossa molemmat puutalot puretaan ja niiden paikalle historiallisen Olavintorin kulmaan rakennetaan viisikerroksinen asuin- ja liikerakennus. Kaavan saatua lainvoiman yhdistys on hakenut puutaloille suojelua lailla rakennusperinnön suojelemisesta. Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei ole vielä antanut esityksestä päätöstään.

Marraskuussa 2018 yhdistys teki Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle esityksen Nälkälinnanmäen kirjastorakennuksen ja sitä ympäröivän viheralueen suojelemiseksi lailla rakennusperinnön suojelemisesta.

Savonlinnan kansallisen kaupunkipuiston arvoa lisäisi se, että mukana olisi myös kaupungin vanhin julkinen puisto Näлкälinnanmäellä nykyisine rakennuksineen.

Savonlinnassa 8. marraskuuta 2018

Näлкälinnanmäki-Seura ry

Harri O. Halko
puheenjohtaja
Pirhiänniemenkatu 55
58810 Kallislahti
halkoharri@msn.com
040 812 5766

Luise Liefländer-Leskinen
varapuheenjohtaja